

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Uitwerking aanpak asielopgave
Zaaknummer	:	1252684
Datum raadsvergadering	:	11 september 2025
Portefeuillehouder	:	Wethouder Arco Bikker
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Menno Keller

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. In te stemmen met het opvangen van 251 asielzoekers, waarvan 37 alleenstaande minderjarige vreemdelingen.
2. In te stemmen met het proces (de tijdlijn) om te komen tot opvanglocaties voor asielzoekers.
3. Per locatie maximale inspanning te leveren om woonruimte te creëren voor inwoners van Molenlanden.
4. Om het college opvanglocaties (in beheer van het COA) te laten realiseren voor 75 tot maximaal 125 asielzoekers.
5. De mogelijkheid tot gemeentelijke realisatie en exploitatie van kleinschalige opvanglocaties (50–75) in overweging te nemen, mits er geschikte locaties zijn en de financiële haalbaarheid is vastgesteld.
6. De mogelijkheid tot realisatie en exploitatie van een grootschalige opvanglocatie (125 tot maximaal 250 asielzoekers) in overweging te nemen, mits er een geschikte locatie is die de nadelen van een opvang van deze grootte wegneemt.
7. In te stemmen met de geactualiseerde criteria voor opvanglocaties.

Inleiding

De druk op asielopvang blijft in Nederland onverminderd groot. Er is al jaren een gebrek aan voldoende opvangplekken voor asielzoekers in Nederland waardoor mensen langer in het aanmeldcentrum in Ter Apel moeten verblijven dan de bedoeling is of opvanglocaties overvol raken. De spreidingswet is in het leven geroepen om de asielopgave evenredig over gemeenten te verdelen. De doelgroepen Oekraïense vluchtelingen en statushouders vallen niet onder de spreidingswetopgave. In Molenlanden vangen we op dit moment 58 asielzoekers op in een tijdelijke opvanglocatie. Het meest recente verdeelbesluit geeft aan dat de gemeente Molenlanden 251 asielzoekers op moet vangen, waarvan 37 alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft op 27 mei 2025 een brief verstuurd (bijlage 1) waarin zij aangeeft dat het onze gemeente niet is gelukt om voor 1 juli 2025 voldoende opvang te realiseren, zoals de wet en het bijbehorende verdeelbesluit voorschrijft. Het College heeft hier aan het Ministerie van Asiel en Migratie verantwoording voor moeten afleggen (bijlage 2).

Na het niet-gerealiseerde asielzoekerscentrum (azc) in Hoornaar zijn diverse stappen ondernomen om met de asielopgave aan de slag te gaan. De evaluatie van het azc in Hoornaar is in mei van dit jaar afgerond; het verslag hiervan is te vinden in bijlage 3. Deze evaluatie geeft verschillende verbeterpunten aan. Eén van de aanbevelingen is een zorgvuldige besluitvorming en proces. Meer tussentijdse stappen met terugkoppelingen naar de raad zijn nodig zodat deze zijn controlerende functie goed kan vervullen. Een duidelijk stappenplan dat aangeeft wat wanneer gebeurt, is hierbij essentieel. Ook geeft de evaluatie aan dat de aanpak van onderaf opgebouwd moet worden met inbreng van inwoners. In lijn met de motie 'betrekken inwoners bij opvanglocaties asielzoekers en vluchtelingen (december 2023)' hebben in juni en juli 2025 inwonersbijeenkomsten plaatsgevonden. Tijdens zes verschillende bijeenkomsten met maatschappelijke organisaties en inwoners hebben zij hun zorgen, vragen en ideeën over asielopvang gedeeld. De verslagen en de samenvatting daarvan vindt u in bijlage 4 en 5. Ook konden inwoners een digitale vragenlijst invullen, welke u vindt in bijlage 4. Deze input is zoveel als mogelijk meegenomen in dit voorstel, samen met bijvoorbeeld de evaluatie azc Hoornaar, ervaringen uit den lande, financiële kaders vanuit het Rijk en richtlijnen van het COA. Zo zijn de door inwoners geopperde suggesties verwerkt in de criteria locatiekeuze en scenariokeuze. Vanuit deze verschillende invalshoeken is een afweging gemaakt, welke geresulteerd heeft in dit voorstel.

Eerdere besluiten

Raadsbesluit criteria locatiekeuze asielopvang december 2023

Motie Betrekken inwoners bij opvanglocaties asielzoekers en vluchtelingen

Raadsmemo herzien criteria locatiekeuze asielopvang

Brief raad aan college (7 april 2025) herzien criteria opvanglocaties Molenlanden

Beoogd effect

Een effectieve, gedragen en toekomstbestendige aanpak en realisatie van de asielopgave.

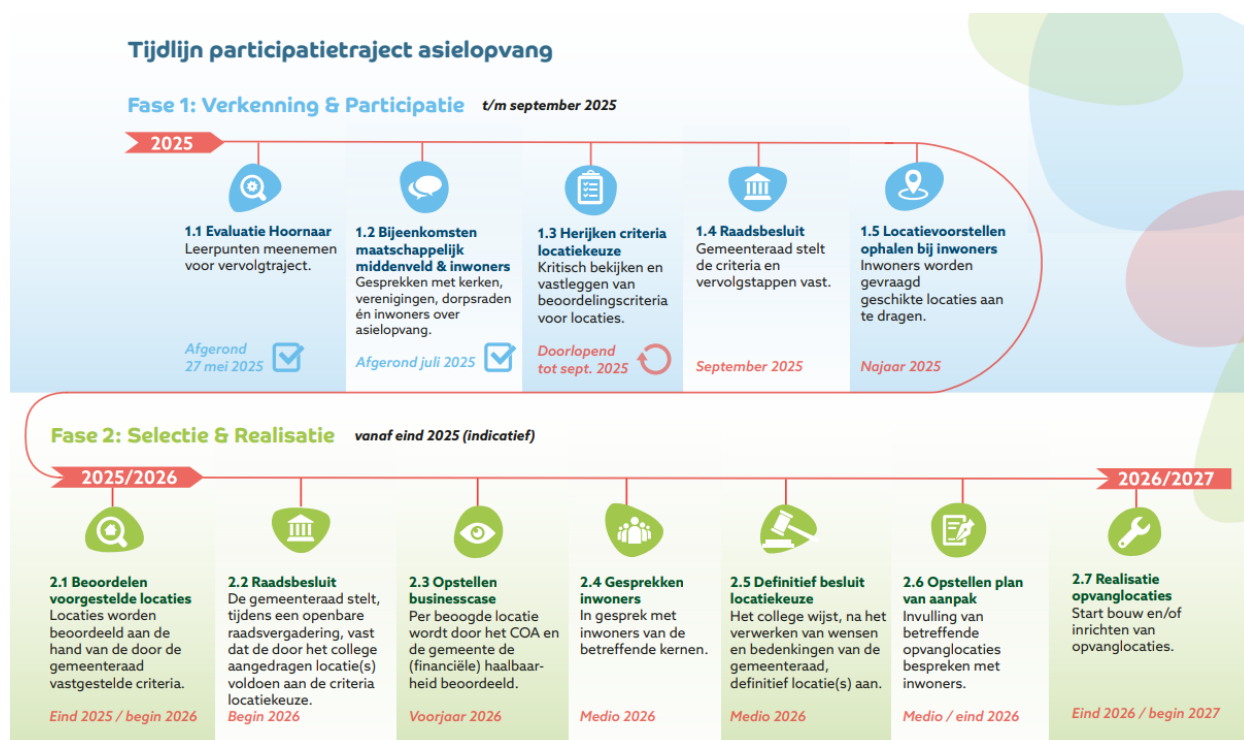
Argumenten

1.1. Los van de spreidingswet voelt de gemeente Molenlanden haar morele plicht asielzoekers op te vangen

De gemeente Molenlanden moet volgens het huidige verdelbesluit 251 asielzoekers opvangen, waarvan 37 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). Dit aantal wijzigt door de tijd heen, maar komt gemiddeld genomen uit op circa 250 personen. Los van de spreidingswet, die mogelijk wordt afgeschaft, voelt de gemeente Molenlanden haar morele plicht om asielzoekers op te vangen. Als gemeente zien wij het als onze verantwoordelijkheid om mensen die alles zijn kwijtgeraakt tijdelijk onderdak te bieden. Niet enkel omdat het moet, maar omdat wij in Molenlanden geloven in medemenselijkheid en in omzien naar elkaar. Het vastleggen en duiden van deze verantwoordelijkheid geeft helderheid aan inwoners en het ministerie van Asiel en Migratie. Zo draagt gemeente Molenlanden bij aan een structurele en duurzame oplossing aan de asielopgave en verlicht daarmee de nijpende situatie in Ter Apel.

2.1 De tijdlijn geeft duidelijkheid over het proces

In onderstaande tijdlijn vindt u de stappen om te komen tot de realisatie van opvanglocaties.

Fase 1: Verkenning en participatie

Stap 1.1 – De evaluatie van Hoornaar is inmiddels afgerond, het verslag is te vinden in bijlage 3.

Stap 1.2 – In juni en juli hebben verschillende inwonersbijeenkomsten plaatsgevonden, de samenvattingen van deze bijeenkomsten zijn te vinden in bijlage 4 en 5.

Stap 1.3 – De criteria voor de locatiekeuze zijn geactualiseerd in bijlage 6, uw raad stelt deze vast in stap 1.4.

Stap 1.4 – Uw raad neemt een besluit over het huidige raadsvoorstel.

Stap 1.5 – Na het raadsbesluit worden inwoners gevraagd geschikte locaties aan te dragen.

Fase 2: Selectie en realisatie

Stap 2.1 – Na het ophalen van de locatievoorstellen worden deze beoordeeld door zowel de gemeente als het COA. In de gemeentelijke beoordeling wordt de locatie getoetst aan de criteria locatiekeuze. Ook wordt gekeken naar bestemmingsplannen, geldende beleidsvisies en lopende of geplande ontwikkelingen. Het COA voert een korte toets uit om te beoordelen of de locatie potentie heeft. Dit resulteert in een lijst met geselecteerde locaties.

Stap 2.2 – De gemeenteraad stelt, tijdens een openbare raadsvergadering, vast dat de door het college aangedragen locatie(s) voldoen aan de criteria locatiekeuze. Om zo veel mogelijk

transparantie te creëren, wordt het overzicht van de ingediende locaties openbaar gemaakt. Inwoners worden op de hoogte gebracht van het raadsbesluit.

Stap 2.3 – Het college gaat samen met het COA per locatie uitwerken wat de haalbaarheid is van de geselecteerde locaties. Voor deze locaties wordt het COA gevraagd een schouw uit te voeren (bij locaties met een grootte van 75 opvangplaatsen of meer) en een businesscase op te stellen naar (financiële) haalbaarheid. Als een locatie alleen passend is voor 50 tot 75 asielzoekers valt de locatie onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente stelt dan zelf een businesscase op.

Stap 2.4 – Per beoogde locatie gaan we in gesprek met inwoners. We informeren inwoners dat de opvanglocatie passend is binnen de door de gemeenteraad vastgestelde criteria en vragen om hun inbreng. Inwoners kunnen hun zorgen uiten en aangeven waar ze kansen zien.

Stap 2.5 – Het college neemt een voorgenomen besluit over definitieve locatieaanwijzing. Uw raad wordt formeel gevraagd naar wensen en bedenkingen. Daarna volgt een definitief besluit over de locatiekeuze door het college.

Stap 2.6 – Na het definitief besluit over de locatiekeuze gaan we met inwoners en andere relevante betrokkenen in gesprek over operationele zaken. We stellen gezamenlijk een plan van aanpak op waarin aspecten als veiligheid, bereikbaarheid en omgeving worden meegenomen. Wanneer er een budgetaanvraag of ruimtelijke wijzigingen nodig zijn om de locatie te kunnen realiseren, wordt dit aan uw raad voorgelegd.

Stap 2.7 Zodra de plannen van aanpak uitgewerkt zijn, wordt er gestart met de realisatie van de locaties.

2.2 De tijdlijn geeft duidelijkheid over het bestuurlijke besluitvormingsproces van de raad en het college.

De evaluatie van het niet-gerealiseerde azc in Hoornaar geeft aan dat uw raad vroegtijdig en goed geïnformeerd moet zijn. Alleen dan kan u uw kaderstellende en controlerende rol goed invullen. Een heldere roluiding tussen uw raad en het college is van belang. Met de tijdlijn maken we expliciet welke rol (en wanneer) uw raad speelt in het proces (kaderstellend, controlerend, volksvertegenwoordigend) en hoe het college dit faciliteert. Met de tijdlijn zorgen we voor transparantie in het besluitvormingsproces, één van de geleerde lessen vanuit de evaluatie van Hoornaar. We communiceren besluiten, overwegingen en dilemma's openlijk en laagdrempelig, ook als uitkomsten nog onzeker zijn. Vanwege deze redenen zijn alle raadsbesluiten openbaar.

Uw raad wordt na dit raadsbesluit op een drietal momenten betrokken:

- Het eerste moment (stap 2.2) is de beoordeling van de door het college geselecteerde locaties. We vragen uw raad om vast te stellen dat de locaties voldoen aan de criteria locatiekeuze.
- Het tweede moment (stap 2.5) is voorafgaand aan het definitief besluit locatiekeuze door het college. Het verzoek aan uw raad is om per locatie uw wensen en bedenkingen aan het college mee te geven.

- Het derde moment is nadat locaties definitief door het college zijn aangewezen. Het is mogelijk dat er een budgetaanvraag of ruimtelijke wijzigingen nodig zijn om de locaties te kunnen realiseren. Wanneer dit het geval is, wordt dit per locatie aan uw raad voorgelegd.

2.3 Het proces geeft invulling aan de behoefte zoveel als mogelijk samen te werken en te delen met inwoners

Met de tijdlijn maken we het proces om te komen tot opvanglocaties zo transparant als mogelijk. We delen de uitkomsten per stap in de tijdlijn en zijn blijvend in gesprek met onze inwoners en maatschappelijk middenveld, in lijn met de motie 'betrekken inwoners bij opvanglocaties asielzoekers en vluchtelingen'.

3.1 Door woonruimte te creëren voor Molenlanders ontstaat een win-win situatie

Tijdens de inloopbijeenkomsten kwam vaak naar voren dat inwoners kansen zien in het combineren van opvang voor asielzoekers en huisvesting van eigen inwoners. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het realiseren van locaties die na de periode van asielopvang geschikt zijn voor starters, jongeren of reguliere woningbouw. Ook zien inwoners kansen om opvanglocaties uit te breiden met woningen voor eigen inwoners. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden om per locatie een aantal extra units te plaatsen (met een aparte ingang). Gezien dit duidelijke signaal vanuit inwoners en gezien de behoefte aan woningen voor Molenlanders, zien we het als een kans om per locatie maximale inspanning te leveren om woonruimte voor inwoners van Molenlanden te realiseren.

4.1 Het verruimen van het huidige kader van maximaal 75 naar maximaal 125 asielzoekers per locatie verhoogt de haalbaarheid van het realiseren van opvanglocaties

In bijlage 7 zijn de verschillende scenario's (oplopend van 25 asielzoekers tot 250 asielzoekers per locatie) uitgewerkt aan de hand van een aantal parameters. Aan de hand van deze parameters kunnen scenario 3 (75 asielzoekers) en scenario 4 (125 asielzoekers) worden aangemerkt als meest kansrijk. Het is van belang dat er per locatie een sluitende businesscase gemaakt kan worden. Aangezien het COA een minimum van 75 asielzoekers hanteert, is dit bij een aantal tot 75 asielzoekers een stuk lastiger dan bij een aantal tot 125 asielzoekers. Het oprekken van het huidige kader voorkomt dat een kansrijke locatie afvalt doordat de businesscase niet sluitend is vanwege een te laag bewonersaantal.

4.2 Vanaf een groepsomvang van 75 asielzoekers per locatie verzorgt het COA het beheer en de exploitatie

Bij locaties vanaf 75 asielzoekers verzorgt het COA het beheer en de exploitatie en dragen zij de financiële risico's. De gemeente wordt financieel en organisatorisch ontlast wanneer een opvanglocatie tussen de 75 en 125 asielzoekers heeft. Bij locaties met minder dan 75 asielzoekers is de gemeente niet alleen verantwoordelijk voor de opstart van de locatie, maar ook voor het beheer, de exploitatie en de bewoners. Tijdens de inwonersbijeenkomsten gaven veel inwoners aan dat kostenneutraliteit een belangrijk speerpunt is. Bij een locatie voor 75 tot 125 asielzoekers zijn de financiële risico's in de vorm van hoge kosten lager dan bij locaties onder de 75 asielzoekers. Daarbij komt dat als er minder locaties gerealiseerd hoeven te worden door een hoger bewonersaantal per locatie, er ook minder kosten zijn voor (eventuele) aankoop, bouwrijp maken, nutsvoorzieningen aanleggen, communicatie en ambtelijke inzet.

5.1 De wens voor kleinschalige opvang leeft in de samenleving

De wens voor kleinschalige opvang (locaties met minder dan 75 asielzoekers per locatie) kwam nadrukkelijk terug bij de inwonersbijeenkomsten alsook bij de ontmoetingsbijeenkomsten voor het azc in Hoornaar. Een kleinschalige locatie onder de 75 asielzoekers valt onder regie en (financiële) verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor locaties van 50 tot 75 asielzoekers is er langdurige inzet vanuit de samenleving nodig voor bijvoorbeeld vervoers- en ondersteuningsvragen om de exploitatiekosten te drukken en deze opvanggrootte kansrijker te maken. Een opvanglocatie van 50 tot 75 asielzoekers heeft niet de voorkeur, maar mocht er zich een geschikte locatie voordoen dan wordt de optie opgehouden om deze verder uit te werken.

5.2 Locaties met minder dan 50 asielzoekers zijn financieel niet haalbaar

Locaties met minder dan 50 asielzoekers brengen (te) hoge financiële risico's met zich mee. Voor dergelijke locaties zijn er onvoldoende middelen om deze op te kunnen starten en te exploiteren. Het gebrek aan schaalvoordelen zorgt ervoor dat de locaties niet in staat zijn om op zichzelf de vaste lasten te dragen. Dit wordt versterkt door het feit dat er een groter aantal locaties nodig is om aan het totaal van 251 asielzoekers te komen. Hier komen extra organisatorische en financiële lasten bij kijken. Om geen valse verwachtingen te scheppen bij inwoners, wordt deze minimale grens van 50 asielzoekers per locatie aan uw raad voorgelegd.

6.1 Locaties met 125 tot maximaal 250 asielzoekers bieden schaalvoordelen

Op diverse terreinen ontstaan schaalvoordelen bij een grootschalige locatie van 125 tot maximaal 250 asielzoekers. De financiële haalbaarheid wordt vergroot, wat onder andere resulteert in meer mogelijkheden op het gebied van begeleiding en beveiliging. Daarnaast neemt de organisatorische haalbaarheid toe, doordat minder opvanglocaties gerealiseerd hoeven te worden en zaken als voorzieningen en begeleiding over slechts één of enkele locaties georganiseerd worden. De begeleiding en ondersteuning kan efficiënter en met meer focus worden ingevuld, met als gevolg meer tijd en aandacht voor de bewoners van de opvanglocatie(s).

6.2 De overweging voor een grootschalige locatie is afhankelijk van de ligging van de locatie

Een locatie met 125 tot 250 asielzoekers kan een grote impact hebben op het dorp of de stad waar deze zich bevindt. Als er zich een geschikte locatie voordoet die minimale impact heeft op het dorp of de stad, door bijvoorbeeld de ligging in het buitengebied, wordt deze locatie niet op voorhand uitgesloten.

7.1 Het actualiseren van de criteria geeft helderheid

Uw raad heeft in december 2023 de criteria locatiekeuze asielopvang vastgesteld. Tijdens het proces rondom het azc in Hoornaar zagen we dat deze criteria anders geïnterpreteerd konden worden. Ook bleek tijdens de commissievergadering van 1 april 2025 dat de criteria niet allemaal concreet en werkbaar genoeg zijn. De huidige criteria bieden houvast, maar laten te veel ruimte voor interpretatie en sluiten niet altijd aan bij de uitvoerbaarheid in de praktijk. Daarbij komt dat de wijze van toetsing lastig is. Door de ruime interpretatiemogelijkheden enerzijds en de strenge puntentelling anderzijds (locaties moeten minimaal 10 van de 12 punten halen om als geschikt te worden aangemerkt) is ondervonden dat de criteria geen gedegen of voldoende transparant afwegingskader vormen.

Vanwege deze redenen zijn de criteria geactualiseerd. De locaties zullen beoordeeld worden aan de hand van drie soorten criteria:

1. **Randvoorwaarden:** dit zijn niet-onderhandelbare, harde eisen waaraan een locatie móét voldoen.
2. **Overwegingscriteria:** Criteria die zwaar meewegen in het besluit voor een locatie. Er wordt per locatie gekeken naar de spreiding over de gemeente en de mogelijkheden om woonruimte voor Molenlanders te creëren.
3. Indien er meerdere locaties zijn die voldoen aan de randvoorwaarden, worden deze getoetst aan de hand van **voorkeursvoorwaarden**. Dit zijn criteria die richting geven, maar niet absoluut zijn.

Bijlage 6 geeft een overzicht van de nieuwe criteria.

De toetsing van potentiële locaties aan deze criteria gaat getrapt. Bij de eerste stap vallen locaties af wanneer ze niet passen binnen de randvoorwaarden. Bij stap 2 wordt er per locatie gekeken naar de inpassing van de overwegingscriteria. Vervolgens worden de geselecteerde locaties gerangschikt door middel van de voorkeursvoorwaarden.

Met deze structuur verwachten we na uitvraag in de samenleving voor mogelijke locaties transparanter en eenduidiger af te kunnen wegen welke locaties haalbaar zijn en onder welke voorwaarden. We voorkomen hiermee situaties waarin we onvolledige eisen stellen en vervolgens concluderen dat locaties wel of niet geschikt zijn, terwijl deze overweging niet voor iedereen inzichtelijk is.

Kanttekeningen

1.1 Weerstand vanuit de samenleving.

Over de komst van asielzoekerscentra zijn tijdens de inwonersbijeenkomsten veel zorgen geuit. De zorgen gaan bijvoorbeeld over de veiligheid in en rondom een azc, de zorg dat asielzoekers voorrang krijgen op de woningmarkt en verveling van asielzoekers in het azc. Alle genoemde zorgen vindt u in bijlage 4 en 5. Deze weerstand zal nog zichtbaarder worden als blijkt dat locaties geschikt zijn voor de komst van een azc. Deze weerstand vanuit de samenleving zal, ongeacht de ligging van de locatie, in de opstartfase aanwezig blijven. We proberen zo goed als mogelijk in gesprek te blijven met onze inwoners en kiezen hierbij voor een transparante, persoonlijke en nabije benadering. Het is hierbij van belang om ondanks de weerstand vast te blijven houden aan de vastgestelde kaders.

2.1 Planning in tijdlijn is afhankelijk van beschikbare opvanglocaties

De planning in de tijdlijn kent een aantal onzekerheden. Eén van de onzekerheden is of er genoeg passende locaties beschikbaar komen. Een andere onzekerheid is of het gaat om transformeren van bestaand vastgoed of dat er sprake is van het aankopen van grond die bouw- en woonrijp gemaakt moet worden. Wanneer dit laatste het geval is, zal het realisatieproces langer duren dan bij het geschikt maken van een al bestaand pand.

2.2 De planning is afhankelijk van keuze raad

De planning in de tijdlijn is afhankelijk van of uw raad in januari/februari, de periode vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen, wil vaststellen dat de door het college

geselecteerde locaties voldoen aan de criteria locatiekeuze. Mocht uw raad besluiten dit over te hevelen tot na de verkiezingen, loopt de planning naar verwachting ongeveer een half jaar uit. Dit heeft tot gevolg dat een half jaar later dan verwacht voldaan kan worden aan de spreidingswetopgave en dat de druk op de gemeente door het Ministerie van Asiel en Migratie en buurgemeenten zal toenemen.

5.1 Onduidelijkheid kosten locatie tussen de 50 en 75 asielzoekers.

Er zijn op dit moment te veel onzekerheden om aan te kunnen geven wat de kosten zijn voor een opvanglocatie waar de gemeente voor verantwoordelijk is (minder dan 75 plekken per locatie). Zeker is dat we bij een locatie voor 50 tot 75 asielzoekers een financieel risico lopen. Hoe groot het risico is, is nog onbekend. Dat wordt pas duidelijk wanneer bekend is welke concrete locaties onderzocht worden. Dit is afhankelijk van bijvoorbeeld de grootte van de locatie en het type locatie (bijvoorbeeld transformatie van bestaand vastgoed of aankoop van een stuk grond dat bouw- en woonrijp gemaakt moet worden). In de financiële paragraaf leest u hier meer over.

6.1 Locaties met 125 tot 250 asielzoekers zijn niet in verhouding met de schaal van onze kernen

Locaties met 125 tot 250 asielzoekers kunnen een grote impact hebben op de Molenlandse samenleving gezien de schaal van onze dorpen en stad. De verwachte belasting van een locatie van die grootte is daarom minder passend binnen een uitgestrekte plattelandsgemeente, wat ook blijkt uit de uitkomsten van de inwonersbijeenkomsten. Om die reden heeft dit scenario op voorhand niet de voorkeur. Desalniettemin zijn er voldoende signalen van inwoners, die een grote locatie als pragmatische oplossing zien, om deze mogelijkheid open te houden. Het is dan van belang dat de voorzieningen (bijvoorbeeld begeleiding, dagbesteding en beveiliging) op locatie voldoende toereikend zijn om de impact op de omgeving minimaal te houden.

Extra uitleg bij de kosten

De financiering van de opvang van asielzoekers is anders dan bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Zo verschilt de hoogte in vergoeding per dag en zijn er verschillen in financiering van de opstartkosten. De financiële stroom bij de opvang van asielzoekers loopt via het COA. De wijze van bekostiging hangt af van de grootte van de locatie.

75 of meer asielzoekers per locatie

Bij een locatie met 75 plekken of meer (of 50 als het alleenstaande minderjarige vreemdelingen betreft) zijn alle kosten voor rekening van het COA, behalve eventuele investeringskosten (aankoop grond, bouwrijp maken).

Het COA is bereid de ontwikkeling en exploitatie, inclusief de financiering daarvan, voor haar rekening te nemen wanneer de locatie 75 of meer asielzoekers bevat (of 50 als het alleenstaande minderjarige vluchtelingen betreft). Deze scenario's zullen daarom voor de gemeente een veel grotere financiële haalbaarheid hebben dan kleinere locaties.

Minder dan 75 asielzoekers per locatie

Bij een locatie met minder dan 75 plekken zijn alle kosten (investeringskosten, opstartkosten, exploitatiekosten) voor rekening van de gemeente. Het COA betaalt vervolgens een vergoeding van maximaal €88 per nacht per gerealiseerde opvangplek. Het is onduidelijk of deze vergoeding komende jaren hetzelfde zal blijven, te meer aangezien deze vergoeding eerder omlaag is gegaan. Gezien het huidige rijksbeleid is de verwachting dat dit bedrag eerder zal gaan dalen dan stijgen, waarbij de (financiële) risico's bij de gemeente liggen. Het is op voorhand lastig te kwantificeren wat de gemiddelde kosten voor een nieuwe locatie zijn met minder dan 75 asielzoekers. De kosten van een nieuwe locatie zijn namelijk afhankelijk van veel factoren: ligging, wel/niet eigendom van de gemeente, soort locatie (bijv. weiland of bestaand pand), staat van de locatie, wijze van inrichting, beschikbaarheid van (nuts)voorzieningen, grootte, et cetera. Om die reden is het niet mogelijk bij de uitwerking van de scenario's een bedrag per locatiegrootte mee te geven. Per scenario is in bijlage 7 wel aangegeven wat de belangrijkste kostenposten zijn en voor wiens rekening die komen, waarmee een beeld gegeven wordt van de financiële consequenties en verantwoordelijkheden per scenario. In het vervolgproces, wanneer potentieel geschikte locaties in beeld komen, wordt per locatie een financiële uitwerking gegeven, waarin deze kwantificering wel gedaan kan worden. Bij definitieve besluitvorming zal per locatie waar nodig een budgetaanvraag bij uw raad worden gedaan.

Mede gezien bovenstaande is het lastig in te schatten of we bij kleinere locaties uitkomen met de dagvergoeding van maximaal €88 per persoon per dag. De huidige opvanglocatie voor asielzoekers in Bleskensgraaf geeft een indicatie van de verwachte exploitatiekosten. De locatie heeft 58 bewoners en kost €92 per persoon per dag. Echter valt deze locatie onder de regeling Tijdelijke Gemeentelijke Opvang en mag door het tijdelijke karakter aan andere, minder strenge, eisen voldoen dan eventuele nieuwe opvanglocaties van deze grootte. Tot slot geldt dat bij de genoemde kosten van de opvang Bleskensgraaf geen opstartkosten meegenomen zijn. Voor nieuwe locaties van deze grootte zijn de opstartkosten voor rekening van de gemeente.

De inschatting is dat het voor locaties die minder dan 75 asielzoekers kunnen herbergen een hele opgave is om met deze vergoeding uit te komen. Dat heeft onder andere met schaalvoordelen te maken: hoe kleiner de locatie, hoe hoger de kosten per asielzoeker zijn voor bijvoorbeeld beveiliging, begeleiding of huur. Hierbij zijn de investeringskosten en opstartkosten nog buiten beschouwing gelaten: deze zijn sowieso voor rekening van de gemeente bij locaties die minder dan 75 asielzoekers kunnen herbergen. Ook zal de ambtelijke inzet (zowel voor de opstartfase als ook voor het beheer en exploitatie) een stuk hoger zijn dan wanneer het COA de locatie beheert.

Ongeacht de grootte van de locatie komen de kosten en de uitvoering van het realiseren van woonruimte voor Molenlandse inwoners ten lasten van de gemeente.

Communicatie

Via diverse kanalen (sociale media, website, gemeentepagina en een nieuwsbrief waar geïnteresseerden zich voor op kunnen geven) communiceren we bij iedere stap in de tijdlijn. Alle ontwikkelingen en de tijdlijn zijn actueel en vindbaar op de website van de gemeente Molenlanden. Op verschillende momenten in het proces gaan we in gesprek met inwoners en

andere relevante stakeholders. Op die manier creëren we een zo open en transparant mogelijk proces voor onze inwoners en halen we daarbij waardevolle input op. Het COA informeren we over het besluit en blijven we nauw mee in contact.

Vervolgstappen

Na de gevraagde besluitvorming volgen we de stappen in de tijdlijn. De volgende stap, na besluitvorming in uw raad, is de uitvraag bij inwoners om passende opvanglocaties aan te dragen.

Naast de uitvoering van de stappen in de tijdlijn zal op bestuurlijk niveau verder gesproken worden met het COA en het Ministerie van Asiel en Migratie over onder andere de huidige financieringsstromen, waarbij de gevoelens in en behoeften van onze plattelandsgemeente benadrukt wordt. Ook wanneer we met concrete locaties aan de slag gaan, ligt onze focus richting het COA en het ministerie op het waarborgen van lokale belangen.

Bijlagen:

1. Brief COA 27 mei 2025
2. Brief College aan Ministerie 3 juli 2025
3. Eindverslag evaluatie Hoornaar
4. Terugkoppelingen bijeenkomsten asielopvang 2025
5. Rode draad inwonersbijeenkomsten 2025
6. Criteria locatiekeuze asielopvang
7. Scenariovergelijking asielopvang

Raadsbesluit

Onderwerp : Uitwerking aanpak asielopgave
Zaaknummer : 1252684
Portefeuillehouder : Wethouder Arco Bikker

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

1. In te stemmen met het opvangen van 251 asielzoekers, waarvan 37 alleenstaande minderjarige vreemdelingen.
2. In te stemmen met het proces (de tijdlijn) om te komen tot opvanglocaties voor asielzoekers.
3. Per locatie maximale inspanning te leveren om woonruimte te creëren voor inwoners van Molenlanden.
4. Om het college opvanglocaties (in beheer van het COA) te laten realiseren voor 75 tot maximaal 125 asielzoekers.
5. De mogelijkheid tot gemeentelijke realisatie en exploitatie van kleinschalige opvanglocaties (50–75) in overweging te nemen, mits er geschikte locaties zijn en de financiële haalbaarheid is vastgesteld.
6. De mogelijkheid tot realisatie en exploitatie van een grootschalige opvanglocatie (125 tot maximaal 250 asielzoekers) in overweging te nemen, mits er een geschikte locatie is die de nadelen van een opvang van deze grootte wegneemt.
7. In te stemmen met de geactualiseerde criteria voor opvanglocaties.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 23 september 2025.

de griffier,

de voorzitter,

Marjolein Teunissen

Theo Segers

